

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

[2008/31389]

10 JULI 2008. — Besluit van de leidende ambtenaren betreffende de aanstelling van toezichthoudende personeelsleden bij het Brussels Instituut voor Milieubeheer

De leidende ambtenaren,

Gelet op de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestrafing van misdrijven inzake leefmilieu, met name artikel 4;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 mei 1999 betreffende het toezicht op het naleven van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake leefmilieu, met name artikel 1,

Besluiten :

Artikel 1. De volgende personeelsleden van het Brussels Instituut voor Milieubeheer oefenen de functie van toezichthoudend personeelslid uit de zin van artikel 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 mei 1999 betreffende het toezicht op het naleven van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake leefmilieu, en dat van bij hun indiensttreding.

Adjuncten van de onderafdeling Natuur en Bos :

Aertsen, Bram.

Swerts, Bart.

Art. 2. Dit besluit zal aan de betrokken personeelsleden worden betekend.**Art. 3.** Dit besluit treedt in werking de dag van zijn publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Brussel, 10 juli 2008.

J.-P. Hannequart,

Directeur-generaal.

E. Schamp,

Adjunct-Directeur-generaal.

MINISTERE
DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

[2008/31389]

10 JUILLET 2008. — Arrêté des fonctionnaires dirigeants relatif à la désignation de contrôleur au sein de l'Institut bruxellois pour la Gestion de l'Environnement

Les fonctionnaires dirigeants,

Vu l'ordonnance du 25 mars 1999 relative à la recherche, la constatation, la poursuite et la répression des infractions en matière d'environnement, notamment l'article 4;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 20 mai 1999 relatif au contrôle du respect des dispositions légales et réglementaires en matière d'environnement, notamment l'article 1er,

Arrêtent :

Article 1er. Les membres du personnel de l'Institut bruxellois pour la Gestion de l'Environnement ci-après remplissent la fonction de contrôleur au sens de l'article 1er de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 20 mai 1999 relatif au contrôle du respect des dispositions légales et réglementaires en matière d'environnement, et ce depuis leur entrée en service :

Adjoints à la sous division Nature et Forêt :

Aertsen, Bram.

Swerts, Bart.

Art. 2. Le présent arrêté sera notifié aux agents.**Art. 3.** Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 10 juillet 2008.

J.-P. Hannequart,

Directeur général.

E. Schamp,

Directeur général adjoint.

OFFICIELE BERICHTEN — AVIS OFFICIELS

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER

[C - 2008/21054]

Overheidsopdrachten. — Registratie. — Hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale en fiscale schulden van een aannemer. — Advies van de Commissie voor de overheidsopdrachten

De aanbestedende overheden die onderworpen zijn aan boek I van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, worden erop gewezen dat, ingevolge de hervorming van het systeem van de registratie en van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale en fiscale schulden van de aannemers bij programmawet van 27 april 2007, met ingang van 1 januari 2008 :

1. de registratie van de aannemer op het ogenblik van de gunning van de opdracht de aanbestedende overheid niet langer beschermt tegen de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van de sociale of fiscale schulden van haar medecontractant. Voortaan vloeit deze hoofdelijke aansprakelijkheid voort uit het afsluiten van een overeenkomst met een aannemer, ongeacht of hij geregistreerd is of niet, die daadwerkelijk sociale of fiscale schulden heeft op het ogenblik van de gunning van de opdracht (in het licht van de registratiewetgeving en niet ten aanzien van de reglementering overheidsopdrachten). Deze hoofdelijke aansprakelijkheid kan worden vermeden indien, bij elke betaling aan de aannemer, de aanbestedende overheid correct de inhoudingen en stortingen verricht als bedoeld in artikel 30bis, § 4, van de wet van 27 juni 1969 en artikel 403 van het Wetboek van inkomstenbelastingen (WIB) 1992;

SERVICE PUBLIC FEDERAL
CHANCELLERIE DU PREMIER MINISTRE

[C - 2008/21054]

Marchés publics. — Enregistrement. — Solidarité pour les dettes sociales et fiscales d'un entrepreneur. — Avis de la Commission des marchés publicsL'attention des pouvoirs adjudicateurs soumis au livre Ier de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services est attirée sur le fait que, suite à la réforme du régime de l'enregistrement et de la responsabilité solidaire pour les dettes sociales et fiscales des entrepreneurs par la loi-programme du 27 avril 2007, à partir du 1er janvier 2008 :

1. l'enregistrement de l'entrepreneur adjudicataire au moment de l'attribution du marché ne prémunit plus le pouvoir adjudicateur contre la responsabilité solidaire pour le paiement des dettes sociales ou fiscales de son cocontractant. Cette responsabilité solidaire résulte désormais du fait de contracter avec un entrepreneur, enregistré ou non, qui, au moment de la conclusion du marché, a effectivement des dettes sociales ou fiscales (au sens non pas de la réglementation relative aux marchés publics mais de la législation sur l'enregistrement). Cette responsabilité solidaire peut être évitée si, lors de chaque paiement à l'adjudicataire, les retenues et versements dont il est question à l'article 30bis, § 4, de la loi du 27 juin 1969 et à l'article 403 du Code des impôts sur les revenus (C.I.R.) 1992 sont pratiqués correctement par le pouvoir adjudicateur;

2. de artikelen 90, § 5, van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 en 78, § 5, van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 hun betekenis hebben verloren en niet meer mogen worden geïnterpreteerd in die zin dat de registratie wordt opgelegd als regelmatigheidsvoorwaarde van de offerte;

3. het bestaan van sociale of fiscale schulden een uitsluitingsgrond blijft bij overheidsopdrachten en het steeds mogelijk is om dit na te gaan vanaf het stadium van de kwalitatieve selectie tot aan de gunning van de opdracht.

Uiteenzetting

De programmawet van 27 april 2007 heeft de artikelen 400 tot 408 van het WIB 1992 gewijzigd, alsook artikel 30*bis* van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. Deze bepalingen hebben betrekking op de registratie van aannemers.

Deze herziening heeft gevolgen voor de overheidsopdrachten, met name wat betreft het regelmatigheidsonderzoek van de offertes.

Artikel 90, § 5, van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken, en artikel 78, § 5, van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten in de sectoren water, energie, vervoer en postdiensten, bevatten immers de volgende bepaling: « Desgevallend moet de inschrijver, opdat zijn offerte als regelmatig kan worden beschouwd, op het moment van de gunning van de opdracht voldoen aan de bepalingen van de wetgeving met betrekking tot de registratie, overeenkomstig artikel 400 van het WIB 1992 en artikel 30*bis* van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de sociale zekerheid der arbeiders. »

De gevolgen van deze hervorming voor de toepassing van de genoemde artikelen 90, § 5, en 78, § 5, worden hierna toegelicht.

1. Voorschriften die van toepassing waren vóór de herziening, bij programmawet van 27 april 2007, van de artikelen 400 tot 408 van het WIB 1992 en van artikel 30*bis* van de wet van 27 juni 1969

We herinneren eraan dat de artikelen 402 van het WIB 1992 en 30*bis*, § 3, van de wet van 27 juni 1969, vóór hun herziening bij programmawet van 27 april 2007, bepaalden dat de opdrachtgever die, voor de werken bedoeld in artikel 400 van het WIB 1992 en in artikel 30*bis*, § 1, van de wet van 27 juni 1969, een beroep deed op een niet-geregistreerd aannemer op het ogenblik van de gunning van de opdracht, hoofdelijk aansprakelijk was voor de betaling van de sociale en fiscale schulden van zijn medecontractant (1).

Om de aanbestedende overheid tegen deze hoofdelijke aansprakelijkheid te beschermen, werden de bepalingen van de artikelen 90, § 5, van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 en 78, § 5, van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 uitgewerkt. Deze maakten de regelmatigheid van de offerte afhankelijk van het feit dat de inschrijver, op het ogenblik van de gunning van de opdracht, voldeed aan de bepalingen van de registratiewetgeving. Alhoewel deze wetgeving de inschrijvers niet verplicht registreerde te zijn om hun activiteiten uit te oefenen, werden de woorden « moet de inschrijver voldoen aan de bepalingen van de wetgeving met betrekking tot de registratie », in deze context, steeds geïnterpreteerd in die zin dat de inschrijver, opdat zijn offerte als regelmatig kon worden beschouwd, geregistreerd diende te zijn.

2. Nieuwe voorschriften

Ingevolge een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (2), heeft de programmawet van 27 april 2007 de artikelen 400 tot 408 van het WIB 1992 herzien, alsook artikel 30*bis* van de wet van 27 juni 1969. Voortaan – d.i. met ingang van 1 januari 2008 – vloeit de hoofdelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgever voor de sociale en fiscale schulden van zijn medecontractant niet meer voort uit het afsluiten van een overeenkomst met een niet-geregistreerd aannemer op het ogenblik van de gunning van de opdracht, maar wel uit het afsluiten van een overeenkomst met een aannemer, ongeacht of hij geregistreerd is of niet, wanneer die daadwerkelijk sociale of fiscale schulden heeft op het ogenblik van de gunning van de opdracht (3).

2. les articles 90, § 5, de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 et 78, § 5, de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 sont désormais sans portée et ne peuvent plus être interprétés comme imposant l'enregistrement comme condition de régularité de l'offre;

3. l'existence de dettes sociales ou fiscales reste une cause d'exclusion dans les marchés publics et peut toujours être vérifiée depuis le stade de la sélection qualitative jusqu'à l'attribution du marché.

Développement

La loi-programme du 27 avril 2007 a réformé les articles 400 à 408 du C.I.R. 1992 ainsi que l'article 30*bis* de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, dispositions qui concernent l'enregistrement des entrepreneurs.

Cette réforme a certaines conséquences en matière de marchés publics, en particulier en ce qui concerne l'examen de la régularité des offres.

En effet, l'article 90, § 5, de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 relatif aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services et aux concessions de travaux publics, de même que l'article 78, § 5, de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 relatif aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des services postaux, disposent que : « s'il y a lieu, pour que son offre puisse être considérée comme régulière, le soumissionnaire doit satisfaire au moment de l'attribution du marché aux dispositions de la législation relative à l'enregistrement, conformément à l'article 400 du C.I.R. et à l'article 30*bis* de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs. »

Les conséquences de la réforme en question pour l'application des articles 90, § 5, et 78, § 5, précités sont précisées ci-après.

1. Règles en vigueur avant la réforme des articles 400 à 408 du C.I.R. 1992 et de l'article 30*bis* de la loi du 27 juin 1969 par la loi-programme du 27 avril 2007

Pour rappel, avant leur réforme par la loi-programme du 27 avril 2007, les articles 402 du C.I.R. 1992 et 30*bis*, § 3, de la loi du 27 juin 1969 prévoyaient que le commettant – c'est-à-dire le maître d'ouvrage – qui, pour des travaux visés à l'article 400 du C.I.R. 1992 et à l'article 30*bis*, § 1er, de la loi du 27 juin 1969, faisait appel à un entrepreneur non enregistré au moment de la conclusion du contrat était solidairement responsable du paiement des dettes sociales et fiscales de son cocontractant (1).

C'est afin de prémunir le pouvoir adjudicateur contre cette responsabilité solidaire qu'ont été prévues les dispositions des articles 90, § 5, de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 et 78, § 5, de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 subordonnant la régularité de l'offre à la satisfaction par le soumissionnaire, au moment de l'attribution du marché, aux dispositions de la législation sur l'enregistrement. Bien que cette législation n'impose pas aux entrepreneurs d'être enregistrés pour exercer leurs activités, les mots « le soumissionnaire doit satisfaire aux dispositions de la législation relative à l'enregistrement » ont, dans ce contexte, toujours été interprétés dans le sens que le soumissionnaire devait être enregistré pour que son offre puisse être considérée comme régulière.

2. Nouvelles règles

Suite à un arrêt de la Cour de Justice des Communautés européennes (2), la loi-programme du 27 avril 2007 a réformé les articles 400 à 408 du C.I.R. 1992 ainsi que l'article 30*bis* de la loi du 27 juin 1969 en ce sens que, désormais – à partir du 1er janvier 2008 –, ce n'est plus le fait de contracter avec un entrepreneur non enregistré au moment de la conclusion du marché qui entraîne la responsabilité solidaire du commettant pour les dettes sociales et fiscales de son cocontractant mais le fait de contracter avec un entrepreneur, enregistré ou non, qui, au moment de la conclusion du marché, a effectivement des dettes sociales ou fiscales (3).

Bijgevolg biedt de registratie van de aannemer op het ogenblik van de gunning van de opdracht de aanbestedende overheid geen bescherming meer tegen de hoofdelijke aansprakelijkheid. In deze context mogen de artikelen 90, § 5, van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 en 78, § 5, van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 niet meer worden geïnterpreteerd in die zin dat ze de registratie van de inschrijver opleggen op het ogenblik van de gunning van de opdracht op straffe van onregelmatigheid van zijn offerte. Deze bepalingen hebben in feite hun draagwijdte verloren.

Er is nog een andere reden die pleit tegen een interpretatie waarbij de registratie als een regelmatigheidsvoorwaarde van de offerte wordt beschouwd. Voorzover de registratievoorwaarde toegepast wordt op buitenlandse inschrijvers, vormt ze immers duidelijk een maatregel die strijdig is met de artikelen 49 en 50 van het EG-Verdrag (4).

Bijgevolg is de registratie van de inschrijver niet meer vereist voor de opdrachten die betrekking hebben op activiteiten die onder het toepassingsgebied vallen van de artikelen 400 tot 408 van het WIB 1992 en van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969.

Vanzelfsprekend blijft het bestaan van sociale en fiscale schulden een uitsluitingsgrond bij overheidsopdrachten en is een onderzoek steeds mogelijk vanaf het stadium van de kwalitatieve selectie tot aan de gunning van de opdracht.

3. Opmerking over de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale schulden

Het begrip « sociale schuld » als bedoeld in § 1, tweede en derde lid, van de artikelen 17bis, 43bis en 69bis van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 en van de artikelen 17bis, 39bis en 60bis van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 stemt niet volledig overeen met dat bedoeld in de bepalingen van de registratiewetgeving over de hoofdelijke aansprakelijkheid op sociaal vlak. Inderdaad :

- paragraaf 1, tweede lid, van de genoemde artikelen heeft enkel betrekking op de schulden bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Voor de toepassing van de hoofdelijke aansprakelijkheid beschouwt de registratiewetgeving, en in het bijzonder artikel 30bis, § 3, van de wet van 27 juni 1969 en artikel 26, § 2, van het koninklijk besluit van 27 december 2007 tot uitvoering van de artikelen 400, 401, 403, 404 en 406 van het WIB 1992 en van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969, daarentegen ook de bedragen die een werkgever, die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf (PC 124) ressorteert, verschuldigd is aan een Fonds voor Bestaanszekerheid als sociale schuld en dit onder de voorwaarden bedoeld in artikel 26, § 2, van het genoemde koninklijk besluit van 27 december 2007;

- paragraaf 1, derde lid, van de artikelen 17bis, 43bis en 69bis, alsook van de genoemde artikelen 17bis, 39bis en 60bis bepaalt dat de werkgever in orde is met de betaling van zijn sociale bijdragen, indien hij aantoonbaar dat hij opeisbare schuldvorderingen bezit ten aanzien van de overheid voor een bedrag dat, op 2.500 euro na, minstens gelijk is aan de achterstallige bijdragen. De registratiewetgeving bevat geen dergelijke bepaling.

Bijgevolg kan een inschrijver in orde zijn met de betaling van zijn sociale bijdragen in het licht van de wetgeving overheidsopdrachten, en tegelijk niet in orde zijn ten aanzien van de bepalingen van de registratiewetgeving over de hoofdelijke aansprakelijkheid op sociaal vlak. Het is dus mogelijk dat een inschrijver, die in orde is met de betaling van zijn sociale bijdragen in het licht van de wetgeving overheidsopdrachten, niet kan worden uitgesloten van deelname aan de opdracht. Aangezien hij op het ogenblik van de gunning van de opdracht echter niet in orde is ten aanzien van de bepalingen over de hoofdelijke aansprakelijkheid op sociaal vlak, kan de aanbestedende overheid hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor de betaling van zijn sociale schulden. Hierbij moet worden opgemerkt dat uit artikel 30bis, § 4, vierde lid, van de wet van 27 juni 1969 blijkt dat de aanbestedende overheid kan ontsnappen aan de toepassing van deze hoofdelijke aansprakelijkheid (5) indien zij, bij elke betaling van de prijs van de aan de inschrijver toevertrouwde werken, de inhoudingen en stortingen voor de R.S.Z., waarvan sprake in § 4 van artikel 30bis, correct verricht (6).

In een voor het publiek toegankelijke databank die werd aangelegd door de R.S.Z. conform artikel 30bis, § 4, zesde lid, van de wet van 27 juni 1969, kan op elk ogenblik worden nagegaan of een inschrijver sociale schulden heeft in de zin van de bepalingen van de registratiewetgeving over de hoofdelijke aansprakelijkheid op sociaal vlak. Deze databank is vrij toegankelijk via de link www.socialsecurity.be/attest30bis-web/request.do (7). De in deze databank verstrekte informatie heeft bewijskracht voor de toepassing van de hoofdelijke aansprakelijkheid en de verplichte sociale inhouding.

Il s'ensuit que l'enregistrement de l'adjudicataire au moment de l'attribution du marché ne prémunit plus le pouvoir adjudicateur contre la responsabilité solidaire. Dans ce contexte, les articles 90, § 5, de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 et 78, § 5, de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 ne peuvent plus être interprétés comme imposant l'enregistrement du soumissionnaire au moment de l'attribution du marché sous peine d'irrégularité de son offre. En réalité, les dispositions précitées sont devenues sans portée.

Une autre raison de ne pas maintenir l'interprétation faisant de l'enregistrement une condition de régularité de l'offre est qu'en tant que l'exigence d'enregistrement est appliquée aux soumissionnaires étrangers, elle constitue manifestement une mesure contraire aux articles 49 et 50 du traité CE (4).

En conséquence, il n'y a plus lieu désormais, pour les marchés ayant pour objet des activités relevant du champ d'application des articles 400 à 408 du C.I.R. 1992 et de l'article 30bis de la loi du 27 juin 1969, d'exiger l'enregistrement du soumissionnaire.

Bien entendu, l'existence de dettes sociales et fiscales reste une cause d'exclusion dans les marchés publics et peut toujours être vérifiée depuis le stade de la sélection qualitative jusqu'à l'attribution du marché.

3. Remarque sur la responsabilité solidaire pour les dettes sociales

La notion de dette sociale telle que précisée au § 1er, deuxième et troisième alinéas, des articles 17bis, 43bis et 69bis de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 ainsi que des articles 17bis, 39bis et 60bis de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 ne correspond pas tout à fait à celle des dispositions de la législation sur l'enregistrement relatives à la responsabilité solidaire en matière sociale. En effet :

- le § 1er, deuxième alinéa, des articles précités n'envisage que les dettes vis-à-vis de l'Office national de Sécurité sociale. Or, pour l'application de la responsabilité solidaire, la législation sur l'enregistrement, plus particulièrement l'article 30bis, § 3, de la loi du 27 juin 1969 et l'article 26, § 2, de l'arrêté royal du 27 décembre 2007 portant exécution des articles 400, 401, 403, 404 et 406 du C.I.R. 1992 et de l'article 30bis de la loi du 27 juin 1969, considère également comme dette sociale les montants dont un employeur ressortissant à la commission paritaire de la construction (CP 124) est redevable vis-à-vis d'un Fonds de sécurité d'existence, et ce dans les conditions visées à l'article 26, § 2, de l'arrêté royal du 27 décembre 2007 précité;

- le § 1er, troisième alinéa, des articles 17bis, 43bis et 69bis ainsi que 17bis, 39bis et 60bis précités dispose qu'est en règle en matière de paiement de ses cotisations sociales l'employeur qui établit qu'il a des créances exigibles vis-à-vis des pouvoirs publics pour un montant au moins égal, à 2.500 euros près, à celui pour lequel il est en retard de paiement de ses cotisations. La législation sur l'enregistrement ne comporte pas une telle disposition.

Il s'ensuit qu'un soumissionnaire peut être en règle de paiement de ses cotisations sociales au regard de la législation sur les marchés publics, tout en ne l'étant pas au regard des dispositions de la législation sur l'enregistrement relatives à la responsabilité solidaire en matière sociale. Il se pourrait donc que, étant en règle de paiement de ses cotisations sociales au regard de la législation sur les marchés publics, un soumissionnaire ne puisse être exclu du marché, mais ne l'étant pas, au moment de la conclusion du marché, au regard des dispositions relatives à la responsabilité solidaire en matière sociale, le pouvoir adjudicateur soit rendu solidairement responsable du paiement de ses dettes sociales. Il est à noter toutefois qu'en vertu de l'article 30bis, § 4, 4e alinéa, de la loi du 27 juin 1969, le pouvoir adjudicateur pourra échapper à l'application de cette responsabilité solidaire (5) s'il effectue correctement, lors de chaque paiement du prix des travaux confiés au soumissionnaire, les retenues et versements au profit de l'O.N.S.S. dont il est question, au § 4 de l'article 30bis (6).

Une base de données accessible au public, créée par l'O.N.S.S. conformément à l'article 30bis, § 4, alinéa 6, de la loi du 27 juin 1969, permet de savoir à tout moment si un soumissionnaire a des dettes sociales au sens des dispositions de la législation sur l'enregistrement relatives à la responsabilité solidaire en matière sociale. Cette base de données est accessible librement via le lien www.socialsecurity.be/attest30bis-web/request.do (7). L'information délivrée par cette base de données a force probante pour l'application de la responsabilité solidaire et l'obligation de retenue en matière sociale.

Hoe tewerkgaan ?

Zowel op het ogenblik van de gunning van de opdracht, als bij elke betaling zal de aanbestedende overheid de voormelde databank raadplegen.

De volgende situaties kunnen zich voordoen :

- uit de databank blijkt dat de onderneming geen sociale schulden heeft : in dat geval moet de aanbestedende overheid geen inhoudingen doen;

- uit de databank blijkt dat de onderneming sociale schulden heeft. In dat geval zijn er twee mogelijkheden :

* de factuur is lager dan 7.143 euro (exclusief BTW) : de aanbestedende overheid doet de inhouding van 35 % van het factuurbedrag;

* de factuur bedraagt 7.143 euro (exclusief BTW) of meer : de aanbestedende overheid verzoekt de onderneming een R.S.Z.-attest voor te leggen met het bedrag van de schuld. Krachtens artikel 23, tweede lid, van het koninklijk besluit van 27 december 2007, heeft dit attest een geldigheidsduur van 20 dagen vanaf de dag van de uitreiking ervan. Indien geen attest wordt voorgelegd binnen de wettelijke termijn van één maand of indien de onderneming erkent dat haar sociale schuld meer bedraagt dan 35 % van het factuurbedrag, doet de aanbestedende overheid de inhouding van 35 % van het factuurbedrag.

Indien daarentegen uit het R.S.Z.-attest blijkt dat de sociale schuld minder bedraagt dan 35 % van het factuurbedrag, doet de aanbestedende overheid enkel een inhouding ten belope van het bedrag van de sociale schuld.

NB : Wanneer de aannemer in het licht van de bepalingen van de wetgeving betreffende de registratie van aannemers geen sociale schulden had op het ogenblik van de gunning van de opdracht, maar wel op het ogenblik van de betaling zal de aanbestedende overheid die bij de betaling de toestand van de aannemer niet verifieert overeenkomstig de voormelde modaliteiten, en, indien nodig, niet de inhoudingen verricht en deze aan de R.S.Z. doorstuurt, zal niet worden getroffen door de hoofdelijke aansprakelijkheid, maar door een bijslag wegens het niet correct verrichten van de inhoudingen.

Nuttige contactpunten bij de R.S.Z. :

• attest overheidsopdrachten

tel. : 02-509 32 79 of 02-509 32 80

• inhoudingsplicht :

tel. : 02-509 31 87 of 02-509 31 85

• toepassing van de sancties en van de hoofdelijke aansprakelijkheid

tel. : 02-509 91 25 of 02-509 91 29

4. Opmerking over de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de fiscale schulden

Het begrip « fiscale schuld » wordt niet omschreven in de wetgeving overheidsopdrachten. Uit de artikelen 17, 43 en 69 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 en de artikelen 17, 39 en 60 van het koninklijk besluit van 10 januari 1996 blijkt evenwel dat zowel de schulden inzake inkomstenbelastingen als deze inzake BTW worden bedoeld.

In de zin van de bepalingen van de registratiewetgeving over de hoofdelijke aansprakelijkheid op fiscaal vlak, zijn de fiscale schulden uitsluitend de schulden inzake inkomstenbelastingen en de met deze belastingen gelijkgestelde belastingen als bedoeld in artikel 402, § 4, van het WIB 1992. De schulden inzake BTW worden niet vermeld.

Tot nog toe bestaat geen operationele, voor het publiek toegankelijke databank waarin kan worden nagegaan of een inschrijver fiscale schulden heeft als bedoeld in het voormelde artikel 402, § 4. Volgens artikel 13 van de wet van 21 december 2007 houdende diverse bepalingen (I), die artikel 146, eerste lid, van de programmawet van 27 april 2007 heeft gewijzigd, worden, in afwachting van een operationele databank, de gevolgen van de artikelen 402 en 403 van het WIB 1992 betreffende de hoofdelijke aansprakelijkheid en de verplichte fiscale inhouding opgeschort. De hoofdelijke aansprakelijkheid en de verplichte fiscale inhouding zijn momenteel dus niet van toepassing.

5. Verplichtingen van de aannemers van werken en van hun onderaannemers in de zin van artikel 12, § 6, van de wet van 24 december 1993, inzake de registratie

Paragraaf 6 van artikel 12 van de wet van 24 december 1993 moet voortaan worden geïnterpreteerd in het licht van de programmawet van 27 april 2007 die de artikelen 400 tot 408 WIB 1992, alsook artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969 heeft gewijzigd, en die daardoor een einde heeft gesteld aan het verplichtende karakter van de registratie.

Comment procéder ?

Tant lors de la conclusion du marché que lors de chaque paiement, le pouvoir adjudicateur consultera la base de données mentionnée ci-avant.

Les situations suivantes peuvent être rencontrées :

- la base de données mentionne que l'entreprise n'a pas de dette sociale : aucune retenue ne doit dès lors être effectuée par le pouvoir adjudicateur;

- la base de données mentionne que l'entreprise a des dettes sociales. Dans ce cas,

* soit la facture est inférieure à 7.143 euros H.T.V.A. : le pouvoir adjudicateur effectue la retenue de 35 % du montant de la facture;

* soit la facture atteint ou dépasse 7.143 euros H.T.V.A. : le pouvoir adjudicateur doit demander à l'entreprise de produire une attestation de l'ONSS mentionnant le montant de la dette. Cette attestation a une durée de validité de 20 jours suivant le jour de sa délivrance, en vertu de l'article 23, alinéa 2, de l'arrêté royal du 27 décembre 2007. Si aucune attestation n'est produite dans le délai légal d'un mois ou que l'entreprise reconnaît que sa dette sociale est d'un montant supérieur à 35 % du montant de la facture, le pouvoir adjudicateur effectue la retenue de 35 % du montant de la facture.

Par contre, si la dette sociale constatée par l'attestation de l'ONSS est inférieure à 35 % du montant de la facture, le pouvoir adjudicateur effectue uniquement la retenue équivalant au montant de la dette sociale.

NB : si l'entrepreneur n'avait pas de dette sociale au regard des dispositions de la législation sur l'enregistrement lors de la conclusion du marché mais qu'il en a au moment du paiement, le pouvoir adjudicateur qui ne vérifie pas la situation de l'entrepreneur conformément aux modalités mentionnées ci-avant lors du paiement et n'effectue pas si nécessaire, les retenues et versements à l'ONSS n'encourra pas une responsabilité solidaire mais une majoration pour ne pas avoir effectué correctement les retenues.

Points de contact utiles auprès de l'ONSS :

• Attestation marchés publics

tél : 02-509 32 81 ou 02-509 32 82

• obligation de retenues :

tél : 02-509 27 19, 02-509 33 05 ou 02-509 31 50

• application des sanctions et de la responsabilité solidaire

tél : 02-509 91 25

4. Remarque sur la responsabilité solidaire pour les dettes fiscales

La notion de dette fiscale n'est pas définie par la législation sur les marchés publics. Il résulte toutefois des articles 17, 43 et 69 de l'arrêté royal du 8 janvier 1996 ainsi que des articles 17, 39 et 60 de l'arrêté royal du 10 janvier 1996 que sont visées aussi bien les dettes en matière d'impôts sur le revenu qu'en matière de T.V.A.

Au sens des dispositions de la législation sur l'enregistrement relative à la responsabilité solidaire en matière fiscale, les dettes fiscales sont exclusivement les dettes en matière d'impôt sur les revenus et de taxes assimilées à ces impôts telles que précisées à l'article 402, § 4, du C.I.R. 1992. Les dettes en matière de T.V.A. ne sont pas visées.

Il n'existe pas à ce jour de base de données opérationnelle accessible au public permettant de vérifier si un soumissionnaire a des dettes fiscales telles que visées à l'article 402, § 4, précité. En vertu de l'article 13 de la loi du 21 décembre 2007 portant des dispositions diverses (I), dans l'attente d'une telle base de données opérationnelle, les effets des articles 402 et 403 du C.I.R. 1992 relatifs à responsabilité solidaire et à l'obligation de retenue en matière fiscale sont suspendus, la loi du 21 décembre 2007 ayant modifié l'article 146, alinéa 1er, de la loi-programme du 27 avril 2007. La responsabilité solidaire et l'obligation de retenue en matière fiscale ne sont donc pas applicables actuellement.

5. Obligations des adjudicataires d'un marché public de travaux et de leurs sous-traitants, au sens de l'article 12, § 6, de la loi du 24 décembre 1993, en matière d'enregistrement

Le § 6 de l'article 12 de la loi du 24 décembre 1993 doit être dorénavant interprété à la lumière de la loi-programme du 27 avril 2007 qui a réformé les articles 400 à 408 du C.I.R. 1992 et l'article 30 bis de la loi du 27 juin 1969 et qui a ainsi mis fin au caractère obligatoire de l'enregistrement.

Het vermoeden dat de aannemer en de onderaannemer hebben voldaan aan hun sociale en fiscale verplichtingen in de zin van de voormelde wetgeving, op grond dat zij hebben voldaan aan de bepalingen van de wetgeving betreffende de registratie van aannemers, moet derhalve als niet langer van toepassing worden beschouwd.

Nota's

(1) Deze hoofdelijkheid was van toepassing op 50 % van de prijs van de werken die aan de niet-geregistreerde aannemer werden toevertrouwd voor de sociale schulden en op 35 % van deze prijs voor de fiscale schulden.

(2) Arrest van 9 november 2006, zaak C-433/04, Commissie v/België.

(3) De hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale schulden is voortaan van toepassing ten belope van 100 % van de prijs van de werken. De hoofdelijke aansprakelijkheid voor de fiscale schulden is daarentegen beperkt tot 35 % van de prijs van de werken. Ingeval van samenloop van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor zowel de sociale als de fiscale schulden, is de totale hoofdelijke aansprakelijkheid beperkt tot 100 % van de prijs van de werken (65 % van de sociale schulden en 35 % voor de fiscale schulden). Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoofdelijke aansprakelijkheid niet wordt toegepast indien de opdrachtgever correct de inhoudingen verricht die, in voorkomend geval, bestemd zijn voor de R.S.Z. en/of voor de belastingadministratie krachtens artikel 30bis, § 4, van de wet van 27 juni 1969, respectievelijk artikel 403 van het WIB 1992. Evenmin wordt hij in dat laatste geval getroffen door de bijslag die verschuldigd is wanneer de inhoudingen niet correct worden verricht.

(4) Zie het voormelde arrest van het H.J.E.G.

(5) Alsook aan de bijslag die verschuldigd is wanneer de inhoudingen niet correct worden verricht.

(6) De inhouding bedraagt 35 % van (de prijs) van de werken exclusief BTW.

(7) Om informatie over de toestand van een aannemer te bekomen, dient zijn identificatienummer bij de R.S.Z. of zijn ondernemingsnummer te worden ingevoerd. Uit het antwoord blijkt of al dan niet sprake is van een « verplichte inhouding voor de sociale zekerheid ». De verplichte inhouding betekent dat de onderneming sociale schulden heeft als bedoeld in de registratiewetgeving.

La présomption tirée de la satisfaction, dans le chef de l'adjudicataire et du sous-traitant, aux dispositions de la législation relative à l'enregistrement des entrepreneurs, au sens de la législation précitée, doit donc être considérée comme n'étant plus d'application.

Notes

(1) Cette solidarité s'appliquait à concurrence de 50 % du prix des travaux confiés à l'entrepreneur non enregistré pour les dettes sociales et de 35 % de ce prix pour les dettes fiscales.

(2) Arrêt du 9 novembre 2006, affaire C-433/04, Commission c/ Belgique.

(3) La responsabilité solidaire pour les dettes sociales s'applique désormais à concurrence de 100 % du prix des travaux. La responsabilité solidaire pour les dettes fiscales est par contre limitée à 35 % du prix des travaux. En cas d'application simultanée de la responsabilité solidaire tant pour les dettes sociales que fiscales, la responsabilité solidaire est limitée à 100 % du prix des travaux (65 % pour les dettes sociales et 35 % pour les dettes fiscales.) Il est à noter que si le commettant effectue correctement les retenues qu'il doit, le cas échéant, faire au profit de l'ONSS et/ou de l'administration fiscale en vertu de, respectivement, l'article 30bis, § 4, de la loi du 27 juin 1969 et de l'article 403 du C.I.R. 1992, la responsabilité solidaire n'est pas appliquée. Dans ce dernier cas, il n'est pas non plus frappé par la majoration qui est due lorsque les retenues ne sont pas effectuées correctement.

(4) Cf. l'arrêt de la C.J.C.E. cité plus haut.

(5) Et à la majoration lorsque les retenues ne sont pas effectuées correctement.

(6) La retenue à effectuer est de 35 % du prix des travaux hors T.V.A. à payer.

(7) Pour obtenir l'information sur la situation d'un entrepreneur, il y a lieu d'introduire son numéro d'immatriculation à l'ONSS ou son numéro d'entreprise. La réponse délivrée indique s'il y a ou non « obligation de retenue sécurité sociale ». L'obligation de retenue signifie que l'entreprise a des dettes sociales au sens de la législation sur l'enregistrement.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2008/09670]

Rechterlijke Orde. — Vacante betrekkingen

— griffier :

— bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen : 1;

— bij de arbeidsrechtbank te Luik : 1;

— adjunct-griffier :

— bij de rechtbank van eerste aanleg te Aarlen : 1;

— bij de rechtbank van koophandel te Turnhout : 1, vanaf 1 januari 2009;

— bij het vrederegerecht van het kanton :

Gembloux-Eghezée : 1;

Doornik-I : 1;

— adjunct-secretaris bij het parket van de arbeidsauditeur te Doornik : 1.

De kandidaturen voor een benoeming in de Rechterlijke Orde moeten bij een ter post aangetekend schrijven aan de « FOD Justitie, Directoraat- generaal Rechterlijke Organisatie – Dienst personeelszaken – ROJ 212, Waterloolaan 115, 1000 Brussel », worden gericht binnen een termijn van één maand na de bekendmaking van de vacature in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 287 van het *Gerechtelijk Wetboek*).

De kandidaten dienen een afschrift bij te voegen van het bewijs dat zij geslaagd zijn voor het examen voor de griffies en parketten van hoven en rechtbanken, ingericht door de Minister van Justitie, en dit voor het ambt waarvoor zij kandidaat zijn.

Voor elke kandidatuurstelling dient een afzonderlijk schrijven te worden opgemaakt; de brieven mogen in eenzelfde aangetekende zending worden verstuurd.

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2008/09670]

Ordre judiciaire. — Places vacantes

— greffier :

— au tribunal de première instance d'Anvers : 1;

— au tribunal du travail de Liège : 1;

— greffier adjoint :

— au tribunal de première instance d'Arlon : 1;

— au tribunal de commerce de Turnhout : 1, à partir du 1er janvier 2009;

— à la justice de paix du canton de :

— Gembloux-Eghezée : 1;

— Tournai-I : 1;

— secrétaire adjoint au parquet de l'auditeur du travail de Tournai : 1.

Les candidatures à une nomination dans l'Ordre judiciaire doivent être adressées par lettre recommandée à la poste au « SPF Justice, Direction générale de l'Organisation judiciaire – service du personnel – ROJ 212, boulevard de Waterloo 115, 1000 Bruxelles », dans un délai d'un mois à partir de la publication de la vacance au *Moniteur belge* (article 287 du Code judiciaire).

Les candidats sont priés de joindre une copie de l'attestation de réussite de l'examen organisé par le Ministre de la Justice, pour les greffes et les parquets des cours et tribunaux et ce pour l'emploi qu'ils postulent.

Une lettre séparée doit être adressée pour chaque candidature; les lettres peuvent être envoyées dans une même enveloppe.